

VAKANTIE: VORALBERG

Damüls-Zwitserland

Het Grosses Walsertal

Het Grosses Walsertal dankt zijn naam aan de Walliser boeren, die in de 13de en de 14de eeuw als immigranten zich in verscheidene streken van Vorarlberg vestigden. Het Grosses Walsertal is een diep ingesneden kloofdal. In de diepte van de kloof stroomt de rivier de Lutz.

Op de terrassen, zo'n 400 meter boven de Lutz, ontstonden de dorpen. Stuk voor stuk schilderachtig en bekoorlijk liggen ze daar tussen de groene weiden en velden op de zonnige terrassen, die naar alle kanten fraai uitzicht bieden. U bekijkt met deze tocht: **Fontanella, Sonntag, Raggal** en **Thüringerberg**.

Boven de dorpen rijzen de bergen op: in het noorden de hoogste toppen van het Bregenzerwald en in het oosten en zuidoosten de Lechtaler Alpen.

In de zomer is alles vredig, groen en bloemrijk.

Niets wijst er dan op dat het hier in de winter en in het vroege voorjaar erg gevaarlijk kan zijn.

Men moet in het Grosses Walsertal altijd bedacht zijn op lawines, daardoor heeft het dal zich niet zo als wintersportgebied ontwikkeld.

In 1954 werden enkele dorpen door een lawine getroffen.

Sindsdien zijn er uitgebreide maatregelen getroffen, zo werden er lawinemuren gebouwd en werd er 75 ha weiden met bomen beplant.

De dorpskernen in het dal zijn erg klein, met in het centrum de kerk, die omringd wordt door enkele huizen. De Walsertalers vormen een hechte gemeenschap, die hun oude gewoonten en gebruiken nog steeds in ere houden.

De klederdrachten worden niet alleen voor de toerist gedragen, maar ook op zon- en feestdagen laten ze zich vaak in hun klederdracht zien.

Het toeristenverkeer heeft het Grosses Walsertal ook ontdekt, maar de bevolking heeft zich niet alleen daarop ingesteld.

Niet elke boer heeft zich op de toeristenwereld gestort, vele hebben nog hun eigen bedrijf.

Ook de moderne techniek heeft hier zijn intrede gedaan, maar het levensritme is nog altijd afgestemd op de gezapige, bedachtzame gang van een boerenkar.

U begint in Fontanella, dat één vormt met het 400 meter hoger gelegen Faschina op de Faschinajoch. Boven Fontanella ligt de Seewaldsee, een meertje dat door de natuur op een constante temperatuur van 20-22 graden Celsius wordt gehouden.

U neemt de weg omlaag naar Sonntag en zakt over afdalingen van 15% naar Carsella, waar u de aftakking naar Raggal neemt. Het dorp ligt heerlijk op een balkon aan de schaduwzijde van de Hoher Frassen.

Door deze ligging is er in Raggal geen lawinegevaar.

De Hoher Frassen, de Gamsfreiheit en de Rote Wand vormen een uitgestrekt natuurgebied van bloemen en beschermde diersoorten, waar u heerlijk kunt wandelen. In Raggal neemt u een smalle weg die u klimmend tot in Ludesch volgt, waarna u het aan de overzijde liggende Thüringerberg gaat bekijken. Hier kunt u ook de nodige brandstof tanken om de reis te kunnen vervolgen.

U rijdt bij Thüringerberg de bergweg met mooie vergezichten en daalt vervolgens langzaam naar het in het dal liggende Nenzing, dat een van de mooiste campings van het Voralberg heeft.

Via kleine binnenwegen klimt u langs de Gurtisspitze naar het tegen Schaanwald aanliggende Frastanz, waarna u spoedig Liechtenstein met de hoofdstad Vaduz bereikt.

Liechtenstein

Liechtenstein ontstond in 1719 uit de vereniging van Vaduz en Schellenberg onder heerschappij van het geslacht Liechtenstein.

Het vorstendom grenst aan het Zwitserse Graubünden en heeft ongeveer 33.000 inwoners.

Liechtenstein is na Luxemburg en Zwitserland, het op twee na rijkste land van Europa.

Vaduz

Vaduz is er de hoofdstad, waar u het bekende Kasteel Vaduz vindt.

Het kasteel staat op een heuvel en de Liechtensteinse vorst woont er.

Verder vindt u er een postmuseum en het nationale kunstmuseum.

Vaduz ligt op een hoogte van 469 meter en er wonen ongeveer 5000 mensen.

Vaduz staat bekend als een erg propere stad, vol met prachtige winkels die getuigen van grote welvaart.

U steekt in het centrum de Rijn over en toert bij Sevelen Zwitserland binnen.

Hoog steken rechts de Gauschla en Alvier met hun ruim 2300 meter boven de B13 uit, u gaat er niet naar toe, maar vervolgt de weg door o.a. Plattis, Sargans en Berschis naar de Walensee.

Walensee

De Walensee is 15 km lang en 2 km breed.

Het is een van de mooiste Alpenmeren, die omgeven wordt door de meer dan 2000 meter boven het meer uitstijgende loodrechte wanden van de Churfirten aan de overzijde van het meer. Links rijzen de tot de Murtschenstock behorende beboste, opklimmende steile rotswanden op.

Churfirten

Churfirten is 2309 meter hoog en een typisch gevormde bergketen met 13 aan elkaar geregen toppen.

In het zuiden lopen de rotsen steil af naar de Walensee en in het noorden gaan ze zacht over in de Obertoggenburg.

Op de Hinterrugg, een van de voornaamste toppen, loopt een bergspoor naar Unterwasser.

U toert langs het meer met zijn vele mooie vergezichten en houdt de B3 aan.

Spoedig klimt u langs de Kerenzerberg naar grote hoogten en krijgt een schitterend uitzicht over het meer en de Churfirten.

Bij Oberurnen daalt u af naar Niederurnen en toert u door het dal naar Schänis en Kaltbrunn, om vervolgens via de Rickenpass naar Wattwil te toeren.

Links ziet u in de diepte de Obersee en het Zürichermeer liggen.

Het Zürichermeer

Het Zürichermeer is ontstaan uit een overblijfsel van de vroegere Linthgletsjer.

Het meer is 40 km lang, 4 km breed en het diepste punt is 145 meter.

Van alle meren die er in Europa zijn, wonen om het Zürichermeer de meeste mensen.

Toch zijn nog vele delen van de oever vrij toegankelijk.

U vervolgt over de B8 door Wasserfluh, St. Peterzell en Waldstatt tot in Appenzell.

Het kanton Appenzell / Appenzell

Een zorgeloze sfeer hangt over het boerenlandschap van het kanton Appenzell in Noordoost-Zwitserland. Vanaf hier kunt u zwerven door een netwerk van wandelroutes. Zo kunt u berg op berg af, of door verstilde dalen lopen, in totaal zo'n twaalfhonderd kilometer.

In de verte hoort u het getingel van koebellen en vaak klinkt er de fluit van een regionaal bergtreintje dat een overweg nadert.

Het hoogste punt van het Appenzellerland is de 2054 meter hoge Santis.

De kantons Appenzell en St. Gallen genieten mede dankzij Dr. Vogel een reputatie als toeristische kuurstreek.

Veel klinieken bieden de mogelijkheid tot verheldering van de geest en tot totale ontslaking van het darmstelsel.

Maar het Appenzeller-gebied biedt meer.

Het is nog niet door toerisme overstroomd. De bevolking is hartelijk en erg gesteld op het behoud van tradities.

Een van de tradities is hun manier van stemmen, die gepaard gaat met een merkwaardig ritueel.

Op de laatste zondag van april, verzamelen de kanton-bewoners zich op de Landesgemeindeplatz, een door hotels omgeven plein, om twee uur lang te stemmen. Allerlei zaken komen aan bod, zoals de bouw van bruggen, de aanleg van wegen en het instellen van voorschriften.

Dat alles gebeurt in klederdracht en bij hand opsteken.

Appenzell is het eindstation van de Gaiserbahn, de tandradspoorweg.

Het plaatsje Appenzell is aantrekkelijk, heeft beschilderde gevels, houten huizen, een kerk uit 1061 en een 16e-eeuws raadhuis. De Specialiteiten zijn er; de Appenzeller kaas, het met bronwater gebrouwen Appenzeller bier en een donkerbruin kruidenbitter. Het kruidenbitter is volgens oeroude tradities bereid en er zitten maar liefst 42 kruiden in verwerkt.

Bij Appenzell is het weer tijd voor het kleinere werk.

U gaat klimmen over smalle, draaiende wegen naar Gais, waarna u via de Ruppenpass tot in Altstätten daalt.

Vanuit het historische plaatsje Altstätten kunt u naar de Hirschberg, waar u een schitterend uitzicht over het Rheintal, het heuvelachtige Appenzellerland en het Bregenzer Wald heeft.

Bij Kriessern verlaat u Zwitserland, steekt de Rijn weer over en toert door het Plattenwald naar Rankweil.

Rankweil

De stad Rankweil is een gezellige stad die behoort tot de tuinstreek van het Vorderland. Veel inwoners zijn actief in de fruitteelt, die door de beschutte ligging van de stad floreert.

Op een steile rots in het centrum van Rankweil, staat de bezienswaardigheid van de stad, het is de bedevaartkerk van Onze Lieve Vrouw uit de 17^e eeuw.

U toert door Rankweil en gaat op weg naar het mooie Laternser Tal.

Bij Zwischenwasser begint de klim, die gestaag omhoog gaat over smalle wegen, door Laterns en Innerlaterns, waar de mooi uitzichten komen.

Zeventien kilometer toeren met de mooiste uitzichten, links zicht op de Garnitzaalpe, diep onder u stroomt de Frutzbach en rechts straalt de Tälisspitze, die overgaat in de Löffelspitze.

Het Laternser Tal brengt u op de 1759 meter hoge Furkajoch, waar u nog 200 meter doorklimt tot Damüls.